

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-535

19.6.2024

If Skadeforsikring NUF

Ansvar

Erstatning for urettmessig felling av trær– uaktsomt?–

Sikrede, et trefellingsfirma, inngikk en avtale om trefelling med klagers nabo/oppdragsgiver. Klagers nabo pekte ut hvilke trær sikrede skulle felle og merket av trærne med et bånd. Sikrede spurte også oppdragsgiver om trærne stod på deres eiendom, noe oppdragsgiver bekreftet. Sikrede felte kun de trærne som naboen pekte ut. I etterkant viste det seg at flere av trærne stod på klagers eiendom. Klager krevde erstatning for tapet. Det ble vist til at sikrede burde ha sjekket med klager om trærne stod på deres eiendom eller kontrollert eiendomsgrensen med kart. Sikrede avviste imidlertid at de var erstatningsansvarlig, da de hadde utført oppdraget i tråd med avtalen. Nemnda kom til at det ikke var grunnlag for å si at sikrede hadde utvist uaktsomhet ved hogsten, og viste blant annet til sikrede i dette tilfellet måtte kunne legge til grunn at oppdragsgiveren hadde oversikt over hvor egen tomtegrense gikk.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 850 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning for urettmessig trefelling på klagers eiendom.

Sikrede inngikk en avtale med H. borettslag om felling av trær i juni 2022. Oppdraget gikk ut på at sikrede skulle felle 13 trær som stod i et kratt/skogholt. Området befant seg mellom blokkene til H. borettslag og B. borettslag. I forkant av oppdraget kom sikrede på befaring. Ifølge sikredes forklaring hadde oppdragsgiver merket hvilke trær som skulle felles. Sikrede spurte oppdragsgiver om alle trærne var på oppdragsgivers tomt, noe oppdragsgiver bekreftet. Da trærne skulle felles, hadde oppdragsgiver markert hvilke trær som skulle felles. Oppdragsgiver påviste også tærne. Sikrede felte trærne som oppdragsgiver hadde merket opp. Oppdragsgiver betalte for oppdraget, og det ble ikke reklamert på utførelsen.

I etterkant av fellingen mente naboen, B., at sikrede hadde felt trær på deres eiendom. B. bestilte oppmåling av eiendomsgrensen for å bekrefte trærnes plassering. Oppmålingen viste at noen av trærne stod på B. sin eiendom. Det var imidlertid uenighet om hvor mange trær som stod på naboens eiendom.

B. rettet så erstatningskrav for ulovlig felling mot sikredes ansvarsforsikring. Ifølge B. hadde sikrede felt seks trær på deres eiendom uten samtykke. B. mente at sikrede hadde opptrådt uaktsomt ved fellingen. B. viste til at styreleder i H. hadde oppgitt at sikrede felte trærne uten å bruke kartblad. Sikrede hadde heller ikke spurt om å få se at det var innhentet et samtykke fra B. før fellingen. Det ble også vist til at sikrede ikke hadde sett synlige grensemerker.

Foretaket avviste klagers erstatningskrav. Som begrunnelse viste foretaket blant annet til at sikrede ikke hadde utvist uaktsomhet ved felling av trærne. Sikrede hadde utført oppdraget som avtalt med oppdragsgiver. Det ble vist til at sikrede kun hadde felt tærne som oppdragsgiver

hadde merket og påvist i forkant av felling. Sikrede hadde også forsikret seg med oppdragsgiver om at det formelle var i orden i forkant av felling.

Klager har i det vesentlige anført at de har krav på erstatning for ulovlig felling av trær på deres eiendom. Det vises til at sikrede er erstatningsansvarlig etter det ulovfestede skyldansvaret. Klager anfører at sikrede er underlagt en streng profesjonsnorm. Som profesjonelt trefellingsfirma hadde sikrede i oppgave å klarlegge eiendomsgrensen og hvilke trær det var lovlig å felle. Sikrede felte imidlertid trærne uten bruk av kartblad over tomtene. Arbeidet ble også utført uten at klager samtykket til felling. Sikrede har opplyst at de ba styreleder i H. om å innhente samtykke fra klager, men sikrede ba ikke om å få se at det var innhentet et samtykke før felling fant sted. Sikrede kunne enkelt ha benyttet kartblad ved felling av trærne eller spurt om å få se samtykke. Det avvises at det har betydning at sikrede utførte arbeidet i tråd med avtalen med H. Ifølge klager underbygger dommen fra tingretten avsagt 29.10.19 at sikrede har opptrådt uaktsomt ved felling. Ettersom sikrede kunne og burde handlet annerledes før felling, har sikrede opptrådt uaktsomt.

Videre anfører klager at det foreligger et økonomisk tap på kr 849 161 under henvisning til rapporten fra gartneren. Klager viser til at prisene i rapporten er grossistpriser, og det må derfor legges til mva. og 20–30 %.

Klager anfører at de må få dekket sitt økonomiske tap, jf. skadeserstatningsloven § 4-1. Det er sikker rett at kostnader forbundet med å gjenopprette en tidligere situasjon er et økonomisk tap som kan kreves dekket. Det vises til Rt. 2015 s. 216. Klager anfører også at hogsten har betydning i et større perspektiv. Området er viktig for naturmangfoldet og er et reaksjonsområde for beboerne i B. I tillegg bidrar trærne til støy- og støvdemping fra veien. Ifølge klager underbygger også allmennpreventive hensyn at sikrede må betale erstatning.

I tillegg krever sikrede erstatning for juridisk og sakkyndig bistand.

Klager anfører også at det er påregnelig årsakssammenheng mellom den ulovlige hogsten og tapet.

I forbindelse med nemndskravet anfører klager at det var tydelige grensemerker som burde indikert for sikrede at de hugde på feil eiendom. Det fremgikk også tydelig av landskapet hvor eiendomsgrensen mellom B. og H. gikk. Klager avviser også at grensen var uklar. Det vises til at de kun bestilte oppmålingsforretning for ordens skyld. I tillegg har sikrede lagt ved nye bilder av trærne og grensemerkene.

Forsikringsforetaket har i det vesentlige anført at sikrede ikke er erstatningsansvarlig for felling av trærne. Det avvises at sikrede opptrådte uaktsomt før de felte trærne. Sikrede har opplyst at de i forkant av felling spurte oppdragsgiver ved styreleder om trærne som skulle felles stod på oppdragsgivers eiendom, noe oppdragsgiver bekreftet. I tillegg var alle trærne som skulle felles merket med bånd og påvist av oppdragsgiver. Ifølge sikrede var det delvis kratt i området der trærne ble felt og ikke synlige grensemerker. Det er også utvilsomt at klager først 24.10.22 bestilte grensepåvisning. Påvisningsdokumentet er datert 28.2.23, og således flere måneder i etterkant av trefelling den 10.6.22. På bakgrunn av dette avviser foretaket at det foreligger ansvarsgrunnlag i saken.

Under enhver omstendighet må det legges til grunn at sikrede har felt færre trær enn det klager anfører. Sikrede har opplyst at de er "100 % sikre på at det i alle fall er minst to av de seks trærne på de mottatte bildene [som] ikke er felt av de". Ifølge sikrede er det tydelig ut fra bildene som klager har lagt ved at alle trærne ikke ble felt ved samme anledning. Sikrede har også opplyst at de ikke kappet trærne helt ned til røttene, men lot det stå igjen en del av stammen. Det er følgelig

brukt ulike metoder for felling av trærne, noe som underbygger at samtlige trær ikke ble felt av sikrede. Bildene som klager sendte inn 30.1.24 er temmelig nedsnødd, og det er vanskelig å se hva bildene skal dokumentere.

Angående gartnerens rapport anfører foretaket at det er flere svakheter ved rapporten. Den inneholder ikke bilder eller lignende dokumentasjon av trærne og forholdene som den beskriver. Rapporten dokumenterer heller ikke trærnes plassering på eiendommen. I tillegg er rapporten basert på danske regler og danske vekstforhold, som vi må legge til grunn er annerledes enn i Norge. Foretaket anfører at man derfor står igjen med kravstillers egne påtegninger på et kart av egen eiendom og kravstillers mening om hvor trærne var plassert.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede er erstatningsansvarlig for å ha felt trær på klagers eiendom uten klagers samtykke.

Klager anfører at sikrede utviste uaktsomhet ved hogsten av trærne. Utgangspunktet er at sikrede som et profesjonelt trefellingsfirma er ansvarlig etter normen for profesjonsansvar. Dette betyr at aktsomhetsnormen er streng, men at det er rom for kritikkverdig adferd uten at man blir ansvarlig. Aktsomhetsvurderingen avhenger av om det foreligger brudd på adferdsnormer, risikoen for skade, hvor synbar denne risikoen var, tidsperspektivet og hvilke handlingsalternativer sikrede hadde.

Nemnda forstår faktum slik at styreleder i H. tok kontakt med sikrede angående felling av 13 trær. Trærne befant seg i et område med kratt som var mellom blokkene til H. og B. Før avtalen ble inngått var sikrede på befaring. Ifølge sikrede hadde styreleder merket opp trærne som skulle felles med et bånd. På spørsmål fra sikrede bekreftet styrelederen at trærne var på borettslagets eiendom. Partene inngikk avtale om trefelling. Da sikrede skulle felle trærne møtte de styreleder. Trærne som sikrede skulle felle var merket opp. Sikrede felte bare trærne som var merket med bånd. Sikrede har forklart at det ikke var tydelige grensemerker i området, men dette er bestridt av klager. Klager anfører at sikrede ikke benyttet kart ved hogsten, og dette er ikke bestridt.

Partene er uenige om hvor mange av de felte trærne som sto på klagers eiendom. Nemnda behøver ikke ta stilling til dette fordi den mener sikrede uansett ikke utviste uaktsomhet. Avtalen gjaldt hogging av trær på oppdragsgiverens tomt. Sikrede måtte da kunne legge til grunn at oppdragsgiveren hadde oversikt over hvor egen tomtegrense gikk. Sikrede spurte også oppdragsgiver om trærne var på hans tomt og fikk bekreftende svar. Trærne var merket av oppdragsgiver, og det var derfor liten risiko for å hugge ned gale trær. Samlet måtte risikoen for å felle trær utenfor oppdragsgiverens tomt fremstå som begrenset for sikrede. Dette må gjelde selv om trærne påstås å ha en omfattende verdi. Med utgangspunkt i denne situasjonen kan nemnda ikke se at sikrede hadde noen oppfordring til å sjekke tomtegrensene ytterligere ved å skaffe til veie et kart. Det er også uklart for nemnda om sikrede ville oppdaget at trærne stod på klagers eiendom ved bruk av kart. Ifølge sikredes forklaring var det ingen tydelige grensemerker i hugstområdet. Dette bestrides av klager ved fremlagte bilder, men nemnda kan ikke se at disse gir en klar dokumentasjon på grensemerkene.

Sikrede kunne også spurt klager om trærne stod på oppdragsgivers eiendom. Nemnda kan imidlertid ikke se at sikrede kan kritiseres for å ha holdt seg til styreleder hos oppdragsgiver, som bekreftet at trærne befant seg på deres eiendom. Det er ikke fremlagt informasjon om at sikrede hadde noen grunn til å tvile på disse opplysningene. En styreleder har en sentral rolle i driften av et borettslag, og det er derfor naturlig å anta at vedkommende har kjennskap til borettslagets eiendomsgrenser. I tillegg hadde styrelederen merket opp trærne som skulle felles med et tau.

Dette gir inntrykk av at oppdragsgiver var opptatt av at sikrede skulle felle de riktige trærne og hadde kontroll på eiendomsgrensen.

Klager viser til dom fra Follo tingrett. Saken gjaldt krav om erstatning mot en trefeller for ulovlig hogst på flere hytteeiendommer. Trefelleren hadde inngått en avtale om hogst med en representant fra styret i hytteforeningen. Representanten hadde sagt til trefelleren at hytteeierne samtykket til hogsten. Trefelleren hugget i løpet av en uke ca. 1 100 trær på ca. 60 eiendommer i samsvar med avtalen. Hogsten skjedde ved at foreningsrepresentanten fortløpende pekte ut hvilke trær som skulle kuttes ned. Han hadde ikke med kart. Senere viste det seg at flere av hytteeierne ikke hadde samtykket til hogsten. Tingretten kom til at trefelleren hadde opptrådt uaktsomt fordi han ikke hadde avklart med hytteeierne om de samtykket til den omfattende hogsten på deres eiendommer. Klager har særlig vist til følgende avsnitt i dommen:

Retten er ikke i tvil om at Jacobsen må bedømmes som en profesjonell aktør på området. Jacobsen har selv forklart at han hadde omfattende erfaring med hogst, og at han hadde høy skogfaglig kompetanse. Han er dermed underlagt en streng profesjonsnorm, jf. Rt- 1995-1350. Den strenge profesjonsnormen kan ikke-slik de saksøkte anfører-være begrenset til vurderingen av selve hogstutførelsen. En skogsarbeiders oppgave er også å klarlegge eiendomsgrensene og hvilke trær han lovlig kan felle, herunder om det foreligger samtykke fra eventuelle grunneiere som vil bli berørt av hogsten.

I denne saken gjaldt imidlertid oppdraget hogst på eiendom tilhørende andre enn oppdragsgiveren. Dette gir særlig grunn til å undersøke om eieren samtykker. I vår sak opplyste oppdragsgiver derimot til sikrede at det var deres eiendom. Oppdraget hadde dessuten et helt annen omfang. Det dreide seg om hugst av 1 100 trær i et snødekt område med 60 eiendommer. Hogsten skjedde ved at foreningsrepresentanten fortløpende pekte ut hvor det skulle hugges. Han hadde ikke med seg kart over eiendommene. Tingretten påpekte også at når hogstoppdraget "er omfattende, skjerpes kravene til aktsomheten". I vår sak var det derimot kun tale om 13 trær. Videre hadde oppdragsgiver markert trærne i forkant av hogsten. Dette ga inntrykk av at oppdragsgiver hadde kontroll. Disse forskjellene tilsier at dommen har begrenset overføringsverdi til aktsomhetsvurderingen i vår sak.

Slik saken er opplyst kan nemnda etter dette ikke se at det er grunnlag for at si at sikrede utviste uaktsomhet ved hogsten.

Nemnda behøver etter dette ikke ta stilling til tapets omfang.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).